

แบบจัดเก็บข้อมูลพันธุ์พืชท้องถิ่น

๑. ชื่อพืช/ชื่อสามัญ : มะเฒ่า

๒. ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Antidesma punctulatum* Miq.

๓. ชื่อเรียกในท้องถิ่น : หมากเฒ่า เฒ่าหลวง มัดเซ

๔. ชนิดพืช : ไม้ยืนต้น

๕. ลักษณะประจำพันธุ์ : ไม้ยืนต้นที่มีอายุยืนยาว แตกกิ่งก้านมาก กิ่งแขนงแตกเป็นพุ่มทรงกลม สูงประมาณ ๕-๑๐ เมตร เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดถึง ๔ คนโอบ และมีเนื้อไม้แข็ง มักขึ้นตามป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง หรือตามหัวไร่ปลายนาทั่วทุกภาคของประเทศไทย โดยจังหวัดกาญจนบุรีจะมีต้นมะเฒ่าในป่าเป็นจำนวนมาก และมะเฒ่ายังเป็นผลไม้ท้องถิ่นของภาคอีสาน ในเทือกเขาภูพานของจังหวัดสกลนครอีกด้วย

ใบมะเฒ่า เป็นใบเดี่ยว สีเขียวสด ผิวใบเรียบเป็นมันทั้งสองด้าน ใบออกหนาแน่นเป็นร่มเงาได้เป็นอย่างดี

ดอกมะเฒ่า ดอกมีขนาดเล็กสีขาวอมเหลือง ออกดอกเป็นช่อยาวตามปลายกิ่งและซอกใบ ช่อดอกคล้ายพริกไทย ลักษณะของดอกเป็นดอกแยกเพศกันอยู่คนละต้น โดยจะออกดอกในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน และสุกในเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ผลมะเฒ่า ลักษณะของผลเป็นทรงกลม ผลมีขนาดเล็กและเป็นพวง ผลดิบมีสีเขียวอ่อนหรือสีเขียวเข้ม มีรสเปรี้ยว แต่เมื่อสุกแล้วจะเปลี่ยนเป็นสีแดงและม่วงดำในที่สุด โดยผลสุกจะมีรสหวานอมเปรี้ยวและฝาด เมล็ดกรูบกรับ ในหนึ่งผลจะมีหนึ่งเมล็ด เปลือกหุ้มเมล็ดแข็ง

๖. ถิ่นกำเนิด : ทวีปเอเชีย ทวีปแอฟริกา ทวีปออสเตรเลีย

๗. แหล่งพันธุ์ : ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

๘. การปลูก/การขยายพันธุ์/การดูแลรักษา : มะเฒ่าสามารถปลูกได้ในดินทุกชนิด ชอบดินร่วน ดินร่วนปนทราย จะเติบโตได้ดี ทนต่อความแห้งแล้งได้ดี การปลูกทำได้ด้วยวิธี

การเพาะเมล็ด แล้วนำมาปลูกลงในแปลง ระยะห่างระหว่างต้นประมาณ ๔x๖ เมตร

การดูแลรักษามะเฒ่า มะเฒ่าชอบแสงแดด ชอบดินที่ชุ่มชื้น ต้องให้น้ำเพียงพอ ระบายน้ำดี ปลูกช่วงแรกต้องรดน้ำทุกวัน เมื่อเติบโตขึ้นก็ให้น้ำได้ตลอดไป ปลูกในฤดูฝนจะดี ทนต่อความแห้งแล้งได้ดี ควรตัดแต่งใบและกิ่งบ้างให้ต้นไม่สูงเกินไป

๙. การจดทะเบียนเป็นสินค้า GI (สินค้าที่มีเอกลักษณ์เฉพาะแหล่งภูมิศาสตร์) : -

๑๐. การใช้ประโยชน์ : ผลรับประทานได้ มีรสเปรี้ยว โดยรับประทานเป็นผลไม้สดหรือแปรรูปเป็นน้ำผลไม้ ไวน์ แยม น้ำส้มสายชู นอกจากนี้ยังมีสรรพคุณเป็นยาระบาย ช่วยบำรุงสายตา ใบอังไฟแล้วประคบ แก้อาการฟกช้ำ และมีสารอาหารจำนวนมาก เช่น วิตามินซี วิตามินอี สารต้านอนุมูลอิสระ

๑๑. เอกสารอ้างอิง :

Medthai. มะเฒ่า. เข้าถึงได้จาก <https://medthai.com/มะเฒ่า>

๑๒. ภาพประกอบ :



ข้อมูลโดย : ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจจังหวัดชุมพร

ที่อยู่ : ๒๒/๑ ม.๖ ต.ขุนกระโทก อ.เมือง จ.ชุมพร

เว็บไซต์ : <http://www.aopdbom.doae.go.th>